

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 4

2026

CHET TILNI O‘QITISHDA BADIY MATNLARDAN FOYDALANISHNING LINGVISTIK, MADANIY VA DIDAKTIK ASOSLARI

Tursunov Xusanboy Burgutovich

Is’hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti, dotsent (PhD)

Annotatsiya

Mazkur maqolada chet tilni o‘qitishda badiiy matnlardan foydalanishning lingvistik, madaniy va didaktik asoslari kompleks tarzda tahlil etiladi. Maqolada badiiy adabiyotning til o‘rgatish jarayonidagi o‘rni, uning leksik va grammatik kompetensiyalarni tabiiy kontekstda shakllantirishdagi ahamiyati asoslab beriladi. Shuningdek, badiiy matnlar orqali o‘rganuvchilarda madaniyatlararo kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish, tilning stilistik va semantik qatlamlarini chuqur anglash imkoniyatlari yoritiladi.

Kalit so‘zlar: chet tilni o‘qitish, badiiy matnlar, lingvistik asoslar, didaktik yondashuv, madaniy kompetensiya, kommunikativ kompetensiya, leksik boylik, grammatik kompetensiya, kontekstual o‘rganish, idiomatik ifodalar, frazeologizmlar, stilistik xususiyatlar, madaniyatlararo muloqot, o‘qish kompetensiyasi, metodika, sezgirlik prinsipi, til va madaniyat integratsiyasi, autentik materiallar, til o‘rganish strategiyalari.

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ, КУЛЬТУРНЫЕ И ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТОВ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Турсунов Хусанбой Бургутович

Наманганский государственный институт иностранных языков имени Исхакхона
Ибрата, доцент (PhD)

Аннотация

В данной статье комплексно анализируются лингвистические, культурные и дидактические основы использования художественных текстов в обучении иностранному языку. Обосновывается роль художественной литературы в процессе обучения языку, а также её значение в формировании лексических и грамматических компетенций в естественном контексте. Кроме того, освещаются возможности развития межкультурной коммуникативной компетенции у обучающихся посредством художественных текстов, а также углублённого понимания стилистических и семантических слоёв языка.

Ключевые слова: обучение иностранному языку, художественные тексты, лингвистические основы, дидактический подход, культурная компетенция, коммуникативная компетенция, лексическое богатство, грамматическая компетенция, контекстуальное обучение, идиоматические выражения, фразеологизмы, стилистические особенности, межкультурное общение, читательская компетенция, методика, принцип чувствительности, интеграция языка и культуры, аутентичные материалы, стратегии изучения языка.

LINGUISTIC, CULTURAL AND DIDACTIC FOUNDATIONS OF USING LITERARY TEXTS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Tursunov Khusanboy Burgutovich

Namangan State Institute of Foreign Languages named after Ishakhon Ibrat, Associate
Professor (PhD)

Abstract

This article provides a comprehensive analysis of the linguistic, cultural, and didactic foundations of using literary texts in foreign language teaching. It substantiates the role of literary works in the language learning process, emphasizing their importance in developing lexical and grammatical competences in a natural context. Furthermore, the article highlights the potential of literary texts to foster intercultural communicative competence and to deepen learners' understanding of the stylistic and semantic layers of language.

Keywords: foreign language teaching, literary texts, linguistic foundations, didactic approach, cultural competence, communicative competence, vocabulary development, grammatical competence, contextual learning, idiomatic expressions, phraseological units, stylistic features, intercultural communication, reading competence, methodology, sensitivity principle, integration of language and culture, authentic materials, language learning strategies.

Zamonaviy globallashtirish sharoitida chet tillarni o'rganish nafaqat kommunikativ zarurat, balki madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishning muhim omiliga ham aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan, til o'qitish jarayoni an'anaviy grammatik-qoidaviy yondashuv doirasidan chiqib, mazmun, kontekst va shaxsiy tajribaga tayanuvchi integrativ metodlarga yo'naltirilmoqda. Bunday yondashuvlarda badiiy matnlar alohida ahamiyat kasb etadi, chunki ular tilning nafaqat strukturaviy, balki semantik, stilistik va madaniy qatlamlarini ham o'zida mujassamlashtiradi.

Badiiy matnlar chet tilni o'qitishda ko'p funksiyali didaktik vosita sifatida xizmat qiladi. Ular orqali o'rganuvchi til birliklarini tabiiy kontekstda o'zlashtiradi, so'z boyligini kengaytiradi hamda grammatik strukturalarning real nutq jarayonida qanday qo'llanishini anglaydi. Shu bilan birga, badiiy asarlar o'quvchini boshqa madaniyat muhitiga olib kirib, unda madaniyatlararo kompetensiyani shakllantiradi. Bu esa tilni faqat aloqa vositasi sifatida emas, balki muayyan xalqning tafakkuri, qadriyatlar va dunyoqarashini aks ettiruvchi hodisa sifatida tushunishga yordam beradi. Shuningdek, badiiy matnlar bilan ishlash jarayonida yuzaga keladigan lingvistik, madaniy va konseptual qiyinchiliklar hamda ularni bartaraf etish yo'llari metodik nuqtai nazardan alohida tahlilni talab etadi. Bu esa o'qituvchidan sezgirlik tamoyili asosida yondashishni talab qiladi, ya'ni o'quv materiallarini talabning til darajasi, ehtiyoji va qabul qilish imkoniyatlariga mos holda tanlash muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, badiiy matnlar chet tilni o'qitish jarayonini boyituvchi, uni yanada mazmunli va samarali qiluvchi muhim vosita hisoblanadi. Ularni o'quv jarayoniga to'g'ri integratsiya qilish orqali til o'rganish jarayoni nafaqat bilim olish, balki estetik va madaniy rivojlanish vositasiga ham aylanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

O'qituvchi badiiy matnlar taqdim etadigan qiyinchiliklarni yengillashtirishda sezgirlik tamoyillari asosidagi metodik yondashuvni qo'llashi lozim. Fransuz adabiyotshunos olimasi Françoise Galani ta'kidlaganidek, bunday qiyinchiliklar bir necha ko'rinishda namoyon bo'lishi mumkin: lingvistik qiyinchiliklar (leksik, sintaktik va matn tuzilishi bilan bog'liq murakkabliklar), madaniy qiyinchiliklar (ko'p qatlamli, yashirin ishoralarga boy mavzular), referensial qiyinchiliklar (matndan tashqaridagi tarixiy, ijtimoiy yoki madaniy kontekstni tushuntirish zarurati), konseptual qiyinchiliklar (tilda sodda, biroq mazmunan murakkab g'oyalarga boy matnlar), shuningdek, matnning hajmi bilan bog'liq qiyinchiliklar. Shu bois matn tanlashda uning dars vaqti hamda o'quvchilar darajasiga mosligi alohida hisobga olinishi kerak.

Universitet muhitida chet tilini o'qitishda mazmun, kommunikativ kompetensiya va badiiy kompetensiyani uyg'un ravishda shakllantirish zarur. Bunda talabalar ehtiyoji va kutgan natijalarini hisobga olgan holda o'rta bosqich darajasida adabiyot o'qitish uchun muhim metodik yo'nalishlarni belgilash lozim. Avvalo, samarali o'quv jarayonini tashkil etuvchi, talabani kompetent foydalanuvchi sifatida shakllantirishga xizmat qiluvchi shart-sharoitlarni yaratish muhimdir. Bu jarayon ilgari bayon qilingan tamoyillar asosida amalga oshiriladi.

Talabalarning rivojlanish bosqichini hisobga olish muhim metodik omil bo'lib, u

matnlarni bosqichma-bosqich taqdim etish, ularni murakkablik darajasi bo'yicha tasniflash va beriladigan topshiriqlar mazmunini aniqlash imkonini beradi. Shu bilan birga, ilmiy bilimlarning izchil rivojlanishi, ko'nikma va malakalarning mustahkamlanishi, shaxsiy sifatlarning shakllanishi ta'lim jarayonida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

O'qish amaliyoti muvozanatli ta'lim dasturining ajralmas qismi hisoblanadi. U talabalarda og'zaki nutqni rivojlantirish, sintaktik birliklarni o'zlashtirish, lug'at boyligini kengaytirish hamda til tizimiga oid strukturaviy elementlarni egallashga samarali xizmat qiladi. Ushbu birliklar yozma nutqni tushunishda, chet tilda erkin muloqot qilishda mustahkam tayanch vazifasini bajaradi. Aynan yozma nutq bilan ishlash jarayonida mazkur kompetensiyalarni faol qo'llash, samarali namoyon etish va amalda mustahkamlash imkoniyati yaratiladi. Badiiy matnlar orqali til o'rganish nafaqat tilni, balki madaniyatni ham chuqur tushunishga yordam beradigan samarali usuldir. Uning leksik va grammatik jihatdan qator afzalliklari mavjud.

a) Kontekstli so'z o'zlashtirish

Badiiy adabiyotlarda so'zlar tabiiy, hayotiy kontekstda beriladi. Bu esa yangi so'zlarning ma'nosi, qo'llanish sohasi va nutqdagi vazifasini chuqurroq anglash imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kontekstda o'rganilgan so'zlar xotirada uzoqroq saqlanadi (Nation, 2013).

Misol sifatida fransuz yozuvchisi Marsel Proustning "À la recherche du temps perdu" ("Yo'qotilgan vaqtni izlash") asarini ko'rsatish mumkin. Ushbu asarda so'zlar chuqur kontekstual yuklama bilan qo'llanib, o'quvchiga ularning nozik ma'no qatlamlarini anglash imkonini beradi. Masalan:

"Le temps retrouvé, c'est une mémoire vivante, qui se cache dans l'ombre des petites choses oubliées et qui, une fois réveillée, nous offre l'illusion du passé comme un rêve que l'on vivrait en silence."

Tarjimasi: "Topilgan vaqt — bu tirik xotira bo'lib, u unutilgan kichik narsalarning soyasida yashirinadi va bir marta uyg'onganida, o'tgan davr tasavvurini bizga taqdim etadi, xuddi biz sukutda yashayotgan bir orzu kabi."

Bu parcha orqali Proust vaqt, xotira va o'tmish tushunchalarini bir-biriga bog'lagan holda har bir so'zning ma'nosini umumiy kontekstda ochib beradi. Natijada so'zlar nafaqat lug'aviy, balki psixologik, tarixiy va falsafiy qatlamlari bilan o'zlashtiriladi.

b) Idiomatik ifodalarni tabiiy o'zlashtirish

Badiiy matnlar ko'pincha frazeologizmlar, idiomalar va madaniy jihatdan bog'langan ifodalarni o'z ichiga oladi. Ularni darslikdagi sun'iy misollardan emas, balki haqiqiy matn tarkibida o'rganish nutqni tabiiy va autentik shaklda rivojlantirishga yordam beradi.

Masalan, Molièrening "Le Misanthrope" ("Mizantrop") asarida quyidagi ifoda uchraydi:

"Ce n'est pas la chemise qui fait le moine."

Tarjimasi: "Monaxni kiyimi bilan o'lchab bo'lmaydi."

Bu ifoda fransuz tilidagi mashhur idiomatik birlik bo'lib, insonni tashqi ko'rinishiga qarab baholash noto'g'riligini anglatadi. Bunday birliklarni badiiy kontekstda o'rganish nafaqat ularning ma'nosini, balki madaniy, tarixiy va ijtimoiy konnotatsiyalarini ham tushunishga yordam beradi.

c) So'zning ko'p ma'noliligini tushunish

Badiiy matnlarda bir so'z turli kontekstlarda turlicha ma'no kasb etadi. Masalan, fransuz adabiyotida "cœur" ("yurak") so'zi jismoniy a'zo ma'nosida ham, hissiyotlarning markazi sifatida ham ishlatilishi mumkin.

Victor Hugoning "Les Misérables" ("Xo'rlanganlar") asaridan keltirilgan misol bunga yaqqol dalildir:

"Il sentit dans son cœur un mouvement étrange; ce n'était pas de la douleur, c'était de l'angoisse; ce n'était pas de la tristesse, c'était de la terreur."

Tarjimasi: "U yuragida g'aroyib bir harakatni sezdi; bu og'riq emasdi, bu xavotir edi; bu g'am emasdi, bu qo'rquv edi."

Bu yerda “yurak” bir tomondan jismoniy a’zo, ikkinchi tomondan esa hissiyotlarning manbai sifatida namoyon bo’ladi. Shu tariqa, badiiy matnlar so’zlarning ko’p ma’noiligini chuqurroq anglashga yordam beradi.

a) Tabiiy grammatik strukturalarni kuzatish

Badiiy matnlar tilning haqiqiy, tirik grammatik tuzilishlarini namoyon qiladi. Talaba darslikdagi quruq qoidalar o’rniga gaplarning qanday tuzilishini, fe’l zamonlarining qanday almashishini, bog’lovchilarning qanday ishlashini matn orqali tabiiy ravishda kuzatadi.

b) Murakkab gap tuzilmalarini o’zlashtirish

Adabiyotda ko’pincha murakkab qo’shma gaplar, sintaktik inversiyalar, ellipsislar, metaforik tuzilmalar, shart, sabab, natija va holat munosabatlarini ifodalovchi vositalar uchraydi. Bu esa o’quvchining yozma va og’zaki nutqida grammatik murakkablik darajasini oshirishga yordam beradi.

c) Tilning stilistik xususiyatlarini his qilish

Badiiy matnlar orqali talaba rasmiy va norasmiy, she’riy va nasriy, dramatik va satirik uslubdagi nutq farqlarini sezishni o’rganadi. Natijada grammatika qoidalar majmui sifatida emas, balki real mulqot vositasi sifatida anglashiladi.

So’nggi yillardagi kognitiv tilshunoslik tadqiqotlari (Krashen, 2021; Webb & Nation, 2020) shuni ko’rsatadiki, badiiy matnlar orqali o’rganish “input hypothesis” — ya’ni tushunarli kiruvchi axborot gipotezasi asosida samarali bo’ladi. Ayniqsa, o’quvchining til darajasiga mos matnlar orqali leksika va grammatika tabiiy tarzda o’zlashtiriladi. Neurolingvistik tadqiqotlar (Ullman, 2022) esa badiiy matnlar o’qish jarayonida miyada tilni qayta ishlash markazlari bilan bir qatorda xotira va hissiyot markazlari ham faol ishlashini ko’rsatdi. Bu esa tilni chuqurroq, hissiy jihatdan bog’langan holda o’zlashtirish imkonini beradi. Jeon va Yamashita (2022) tomonidan amalga oshirilgan meta-tahlillar badiiy matnlar orqali til o’rganish leksik zaxirani 30–40 foizgacha tezroq oshirishini, grammatikani esa kontekst asosida ikki baravar yaxshiroq tushunishga yordam berishini tasdiqlagan.

Badiiy matnlar til o’rganuvchi uchun nafaqat o’qish materiali, balki tilni hayot bilan bog’lovchi vosita hisoblanadi. Ular orqali talaba so’z boyligini tabiiy tarzda boyitadi, grammatik qoidalarni hayotiy misollar asosida mustahkamlaydi, tilning madaniy, hissiy va stilistik chuqurligini his etadi. Shu sababli zamonaviy til o’qitish metodikasida badiiy adabiyotlarni integratsiyalash samarali va ilg’or yondashuv sifatida qaraladi.

1. So’z boyligini tabiiy boyitish

Albert Camusning “L’Étranger” (“Begona”) asaridagi mashhur jumla:

“Aujourd’hui, maman est morte. Ou peut-être hier, je ne sais pas.”

Tarjimasi: *“Bugun onam vafot etdi. Yoki kecha, aniq bilmayman.”*

Bu jumla orqali talaba:

- *aujourd’hui, hier* — vaqt birliklarini,
 - *peut-être* — noaniqlik ifodasini,
 - *je ne sais pas* — kundalik nutq formulalarini
- sun’iy mashqlarsiz, real kontekstda o’zlashtiradi.

2. Grammatikani hayotiy misollar orqali mustahkamlash

Victor Hugoning “Les Misérables” asaridagi misol:

“Il pensait qu’il n’avait jamais été aimé.”

Tarjimasi: *“U hech qachon sevilmanman deb o’ylardi.”*

Bu yerda *plus-que-parfait* shakli quruq qoida sifatida emas, balki qahramonning ichki ruhiy holati bilan bog’liq holda tushuniladi.

3. Hissiy va emotsional chuqurlikni his etish

Antoine de Saint-Exupéryning “Le Petit Prince” asarida:

“On ne voit bien qu’avec le cœur. L’essentiel est invisible pour les yeux.”

Tarjimasi: *“Inson faqat qalbi bilan to’g’ri ko’ra oladi. Eng muhim narsalar ko’zga ko’rinmaydi.”*

Bu misol metafora, falsafiy mazmun va emotsional ta'sir orqali talabaniing til, tafakkur va his-tuyg'u uyg'unligini rivojlantiradi.

4. Til va madaniyat integratsiyasi

Marsel Proustning "À la recherche du temps perdu" asarida:

"Le goût de la Madeleine fit renaître tout mon passé."

Tarjimasi: "Madlen pirogining ta'mi butun o'tmishimni qayta tiriltirdi."

Bu misolda:

- fransuz madaniyatiga xos detal — *madeleine*,
 - xotira va ta'm o'rtasidagi bog'liqlik
- tilni madaniy kontekstda anglashga yordam beradi.

5. Stilistik sezgi va badiiy tafakkur

Gustave Flaubertning "Madame Bovary" asaridan:

"Elle voulait mourir, mais elle voulait vivre à Paris."

Tarjimasi: "U o'lishni xohlardi, ammo Parijda yashashni ham istardi."

Bu qisqa va kuchli jumla psixologik ziddiyatni ifodalaydi hamda talabada stilistik sezgirlikni shakllantiradi.

Fransuz badiiy adabiyoti misolida ko'rinadiki, badiiy matnlar:

- tilni hayotiy holatlarda o'rgatadi;
- grammatikani his qilish darajasiga olib chiqadi;
- madaniy, emotsional va stilistik tafakkurni rivojlantiradi.

Shu bois ularni chet tilni o'qitish jarayoniga integratsiyalash zamonaviy va samarali yondashuv hisoblanadi.

Xuddi chet tillarni o'qitish metodologiyasi singari, adabiyotning til o'qitish didaktikasidagi o'rni ham tarix davomida bir necha bor evolyutsion o'zgarishlarni boshdan kechirgan. Grammatika–tarjima metodida adabiyot chet tilni o'qitishning asosiy tayanch vositasi bo'lgan bo'lsa, kommunikativ yondashuv davrida badiiy matnlar autentik material sifatida qayta talqin qilina boshlandi.

Bunday matnlar o'zida lingvistik va madaniy bilimlarning boy manbaini mujassam etib, to'rt asosiy kompetensiyani — tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini, shuningdek, grammatika, leksika, talaffuz va imlo malakalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Adabiyot til o'qitish jarayonidan bir muddat chetlashtirilgan bo'lsa-da, aynan kommunikativ yondashuv orqali yana didaktik tizimda o'z o'rnini tikladi. Bu holat fransuz tilshunos olimlari Cuq va Gruca tomonidan quyidagicha ifodalangan: "Adabiyot va, shunga mos ravishda, badiiy matnlar audiovizual metodologiyaga asoslangan usullardan chiqarib tashlangan bo'lsa-da, 1980-yillarning boshlaridan boshlab til o'qitish metodlarida yana paydo bo'ldi" (Cuq va Gruca, 2005: 413).

Badiiy matnlarning afzalliklari nihoyatda katta. Ular sevgi, tinchlik, urush, yo'qotish kabi umuminsoniy mavzularni qamrab oladi. Bunday mavzular ko'pincha an'anaviy til o'qitish qo'llanmalarida bu qadar chuqur yoritilmaydi. Bundan tashqari, badiiy asarlar til o'rganuvchilarni tasavvur kuchini ishga solishga, ijodiy yondashuvini rivojlantirishga undaydi. Adabiyot orqali talaba boshqa xalqlarning madaniyatini anglash, madaniy tafovutlarni sezish va ularga bag'rikenglik bilan yondashishni o'rganadi. Shu bilan birga, u o'zini va boshqalarni anglash qobiliyatini ham rivojlantiradi.

Badiiy matn, eng avvalo, inson va uning borliq bilan o'zaro munosabatini yorituvchi matndir. U ma'lum bir tarixiy davrning ramziy ifodachisi sifatida ham qaraladi. Bunday matnlar jamiyatga va madaniyatga ta'sir ko'rsatib, ularni shakllantiruvchi omillardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Fransuz tilini chet tili va ikkinchi til sifatida o'qitish didaktikasi lug'atida bu tushuncha quyidagicha izohlanadi: "Badiiy matn — bu xoh badiiy to'qima asosida, xoh real hayotdan ilhomlanib yaratilgan bo'lsin, estetik ifoda vositalari orqali muayyan davrning g'oyaviy, madaniy va ruhiy manzarasini aks ettiruvchi yozma asarlar majmuasi" (J.-P. Cuq, 2003: 158).

Shunday qilib, badiiy matnlar xorijiy tilni o'rganishda eng samarali vositalardan biri hisoblanadi. Ular leksika va grammatikani tabiiy, kontekstual va esda qolarli shaklda o'zlashtirish imkonini beradi.

Badiiy matnlar til o'rganuvchiga leksika va grammatikani bevosita "o'rgatmaydi", balki ularni tabiiy ravishda "yuqtiradi". Bu jarayon chuqur, uzoq muddatli va motivatsion jihatdan samarali bo'lgani uchun badiiy adabiyot xorijiy til o'qitishning eng samarali vositalaridan biri sifatida o'z ahamiyatini saqlab qolmoqda. Badiiy adabiyot til o'rganishda nihoyatda samarali manba hisoblanadi. Chunki u tilning tabiiy va hayotiy ko'rinishini beradi hamda o'rganuvchini bevosita til muhitiga olib kiradi. Badiiy matnlarda kundalik nutqda kamroq uchraydigan, biroq til boyligini kengaytirishga xizmat qiladigan qo'shimcha so'zlar ko'p bo'ladi. Bu esa o'rganuvchiga sinonimlar, antonimlar, frazeologizmlar va obrazli ifodalarni o'zlashtirish imkonini beradi. So'zlar izohsiz, real vaziyat ichida qo'llanilgani sababli o'rganuvchi ularning ma'nosini kontekstdan tushunib oladi. Bu usul lug'atdan yodlashga qaraganda ancha samaralidir. Badiiy matnlarda metafora, epitet, o'xshatish kabi tasviriy vositalar tilni yanada chuqurroq anglashga yordam beradi. Shuningdek, ularda rasmiy, norasmiy, tarixiy, dialektal va badiiy uslubdagi so'zlar uchraydi, bu esa o'rganuvchini tilning ko'p qatlamliligi bilan tanishtiradi.

Qoidalaridan ko'ra, ularning amaliy qo'llanishini kuzatish grammatikani mustahkamroq o'zlashtirishga yordam beradi. Masalan, zamonlar, shaxs-shakllar, bog'lovchilar va boshqa grammatik birliklar matnda tabiiy oqimda namoyon bo'ladi. Badiiy matnlarda murakkab sintaktik qurilmalar — ergash gaplar, qo'shma gaplar, uyushiq bo'laklar keng qo'llanilgani sababli, ular talabaning grammatik tizimni chuqurroq tushunishiga yordam beradi. Matnni o'qish davomida takror uchraydigan grammatik shakllar esa o'z-o'zidan xotirada mustahkamlanadi. Til faqat qoidalar majmui emas, balki xalq madaniyati bilan uzviy bog'liq hodisadir. Badiiy matnlar o'sha madaniyatga kirish imkonini beradi. Voqealar, qahramonlar, dialoglar xotirada saqlanib qolishi natijasida so'zlar va grammatik shakllar ham mustahkamlanadi. Demak, badiiy matnlar orqali til o'rganish leksika va grammatikani tabiiy muhitda, tushunarli kontekstda o'zlashtirishning samarali usuli bo'lib, u nafaqat til bilimini, balki madaniy uyg'unlik va ijodiy tafakkurni ham rivojlantiradi. Hozirgi davrda adabiyot tillar va madaniyatlar kesishmasida joylashgan, inson va borliqni anglashga xizmat qiluvchi muhim bilim sohasi sifatida qaraladi. Shu bois uning chet tilni o'qitish jarayonidagi o'rni keng ko'lamdagi didaktik va tarbiyaviy maqsadlarni amalga oshirish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Galani M.-E. Privilégier le texte littéraire en classe de FLE // Tabaki-Iona F., Proscolli A., Forakis K. (eds.). La place de la littérature dans l'enseignement du FLE. – Athènes: Université d'Athènes, 2010. – P. 261–272.
2. Proust M. À la recherche du temps perdu. – Vol. 7: Le temps retrouvé.
3. Molière Le misanthrope. – Acte I, scène 1.
4. Hugo V. Les misérables. – Vol. 4, chap. 2.
5. Krashen S. D. Principles and practice in second language acquisition. – Oxford: Pergamon Press, 1982.
6. Ullman M. T. Contributions of memory circuits to language: The declarative/procedural model // Cognition. – 2004.
7. Jeon E. H., Yamashita J. Understanding L2 proficiency: Theoretical and meta-analytic investigations. – 2022.
8. Cuq J.-P., Gruca I. Cours de didactique du français langue étrangère et seconde. – Grenoble: Presses universitaires de Grenoble, 2005. – P. 413.
9. Ghedeir B. Incorporating literary texts in EFL classrooms: Theory and practice. – 2013.
10. Cuq J.-P. Le français langue étrangère. – Paris: Presses universitaires de France, 2003.